

Zadanie 3

Rozważmy prostopadłościenną taflę lodu o wymiarach $a \times b \times h$, gdzie $a \gg h$, $b \gg h$. Tafla ta przesuwa się z prędkością v po płaskiej, poziomej powierzchni.

a) Jakie jest największe v , przy którym tafla nie zacznie się topić. Tafla porusza się w takich warunkach, że temperatura jej górnej powierzchni jest równa $T_{ot} = -10^\circ\text{C}$.

Współczynnik przewodnictwa cieplnego lodu jest równy $\lambda = 2,3 \frac{\text{W}}{\text{m}\cdot\text{K}}$, natomiast powierzchnia, po której przesuwa się tafla, nie przewodzi ciepła. Współczynnik tarcia suchej powierzchni lodu o tę powierzchnię jest równy $f = 0,1$. Obliczenia wykonaj dla (i) $a = 0,3\text{m}$, $b = 0,3\text{m}$, $h = 0,02\text{m}$, (ii) $a = 2\text{m}$, $b = 2\text{m}$, $h = 0,1\text{m}$ (fragment kry) oraz dla (iii) $a = 30\text{m}$, $b = 30\text{m}$, $h = 2\text{m}$ (oderwany fragment lodowca w górach).

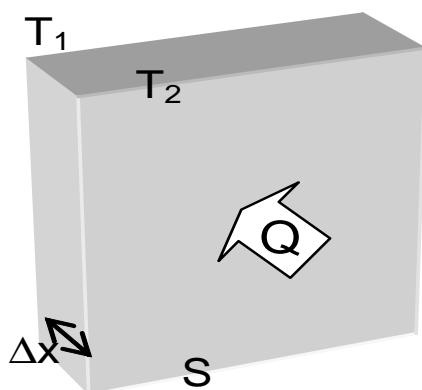
Gęstość lodu jest równa $\rho_L = 900 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$, a przyspieszenie ziemskie $g = 9,8 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$.

Współczynnik przewodnictwa cieplnego danego ośrodka jest zdefiniowany następująco:

Rozważmy dwie równoległe, odległe o Δx warstwy ośrodka, o powierzchni S każda (patrz rysunek). Jeśli temperatury warstw wynoszą odpowiednio T_1 i T_2 , to

$$\lambda = \frac{Q/\Delta t}{S} \frac{\Delta x}{|T_2 - T_1|},$$

gdzie Q jest ilością ciepła przepływającego w ciągu czasu Δt od warstwy cieplejszej do chłodniejszej.

Rozwiązanie zadania 3

Gdy tafla zaczyna się topić, to temperatura jej dolnej powierzchni jest równa $T_0 = 0^\circ\text{C}$. Szybkość ciepła (moc) odprowadzanego przez taflę jest równa

$$M_Q = \lambda \frac{T_0 - T_{ot}}{h} ab. \quad (17)$$

Ponieważ siła tarcia F_R jest równa $abh\rho_L g f$, praca wykonywana przeciwko niej w jednostce czasu (czyli moc) wynosi

$$M_T = F_R v = abh\rho_L g f v. \quad (18)$$

Lód będzie się topił, jeśli ciepło wytwarzane w wyniku tarcia będzie większe od ciepła wypływającego z górnej powierzchni tafli, czyli gdy $M_T > M_Q$. W granicznym przypadku $M_T = M_Q$ otrzymujemy

$$abh\rho_L g f v = \lambda \frac{T_{ot} - T_0}{h} ab. \quad (19)$$

Stąd

$$v = \lambda \frac{T_0 - T_{ot}}{h^2 \rho_L g f}. \quad (20)$$

Dla wartości podanych w treści zadania otrzymujemy ($T_{ot} = -10^\circ\text{C}$):

$$(i) \text{ dla } h = 0,02\text{ m} : v \approx 65 \frac{\text{m}}{\text{s}}, \quad (21)$$

$$(ii) \text{ dla } h = 0,1 \text{ m} : v \approx 2,6 \frac{\text{m}}{\text{s}}, \quad (22)$$

$$(iii) \text{ dla } h = 2 \text{ m} : v \approx 0,0065 \frac{\text{m}}{\text{s}}. \quad (23)$$